

We gaan het (mee)maken!

Cultuurbeleid gemeente Noordoostpolder
2016-2019

gemeente
NOORDOOSTPOLDER

Gemeente Noordoostpolder
College: 15 maart 2016
RTG: 4 april 2016
Raad: 18 april 2016

Inhoudsopgave

We gaan het (mee)maken!	1
Inhoudsopgave	2
1. Inleiding.....	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Werkwijze	4
1.3 Leeswijzer	4
2. Cultuur en cultuurbeleid	5
2.1 Definitie cultuur	5
2.2 Cultuurbeleid	5
2.3 Waarom is cultuur belangrijk?.....	5
2.4 Veranderende wensen.....	6
3. De Evaluatie	7
3.1 <i>Evaluatie ontwikkelingen (2010-2014)</i>	7
3.2 Conclusies	8
4. Nieuwe visie	9
5. Nieuwe speerpunten	10
5.1 Iedereen doet mee	10
5.2 Beginnen bij de jeugd	10
5.3 Vertellen van 'Het verhaal van de polder'	10
5.4 Samenwerking en samenhang	10
5.5 Een bloeiend cultureel verenigingsleven	10
5.6 Nieuwe beleving van cultuur als visitekaartje voor de polder.....	10
5.7 De culturele infrastructuur beweegt mee	10
5.8. We onderhouden en tonen onze beeldende kunst....	11
6. Wat betekent dit?.....	12
6.1 Aandacht voor onze structurele culturele partners	12
6.1.1 FlevoMeer Bibliotheek	12
6.1.2 Cultuurbedrijf	12
6.1.3 Vastgoed Cultuurbedrijf	13
6.1.4 Luister 527	14
6.1.5 De Klos	14
6.2 Onze jeugd bereiken we via cultuureducatie op scholen.....	144
6.3. Vertellen van het verhaal van de polder.....	15
6.3.1. 'Het vertellen van het verhaal' is leidend.....	15
6.3.2 Nieuwe blik op publieksbereik	15

6.3.3.	Vastgoed 'Het verhaal van de polder'.....	16
6.4.	Een bloeiend cultureel verenigingsleven	166
6.6.	We handhaven het subsidiebudget 'Culturele Visitekaartjes'	16
6.7	We koesteren onze Beeldende Kunst	166
7.	De rol van de gemeente wijzigt.....	188
7.1	Toeziën, netwerken en afstand houden	18
7.2	Cultuursubsidies herijken	18
7.2.1.	Gereduceerde tarieven.....	18
7.2.2.	Van waarderingssubsidies naar incidentele activiteitensubsidies.....	19
8.	Financiën	21
8.1.	Totaaloverzicht huidige cultuurbudgetten.....	21

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De vorige cultuurnota van de gemeente Noordoostpolder, "Vijftig meter boven NOP", Cultuurnota Gemeente Noordoostpolder 2010-2014, is op 18 februari 2010 vastgesteld door de gemeenteraad. In de tussentijd is er veel gebeurd en veel veranderd. Hoogste tijd dus voor een nieuwe beleidsnota, die aansluit bij de huidige culturele infrastructuur en huidige inzichten. Dit vraagt om een aanpassing van de beleidskaders voor cultuur voor de komende jaren.

1.2 Werkwijze

Het vorige cultuurbeleid is geëvalueerd. De nota "Evaluatie cultuurbeleid gemeente Noordoostpolder" is vastgesteld op 18 april 2015. De belangrijkste conclusies leest u in hoofdstuk 3. Op donderdag 26 november 2015 vond een interactieve avond plaats met het culturele middenveld. Tijdens deze avond kon men reageren op de Evaluatienota. Met behulp van een actieve werkvorm gingen de genodigden in op verschillende stellingen en ook kon iedereen nog schriftelijk input leveren. In Bijlage 1 treft u het verslag aan van die avond. De raad stelt deze nieuwe cultuurnota vast op 18 april 2016.

We willen de gemeentelijke uitgangspunten voor het Museumbeleid integraal opnemen in deze nota. Om deze uit te werken maken we een analyse in samenwerking met de musea. De conclusies uit de nog te starten externe analyse leiden mogelijk tot nieuwe beleidsdoelstellingen.

Het was eveneens de wens om gemeentelijk Mediabeleid te formuleren. De uitgangspunten daarvoor zijn al door het college vastgesteld in november 2015. De belangrijkste uitgangspunten van ons mediabeleid worden in deze nota vastgelegd. Voor de al eerder vastgestelde uitgangspunten, die hieraan ten grondslag liggen, verwijzen we naar **Bijlage 2**.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 1: Inleiding: aanleiding en werkwijze

Hoofdstuk 2: Cultuur en Cultuurbeleid: een definitie van cultuurbeleid en een beschrijving waarom cultuurbeleid nodig is.

Hoofdstuk 3: De evaluatie van het voorgaande cultuurbeleid en evaluatiepunten Musea.

Hoofdstuk 4: Nieuwe visie op ons gemeentelijk cultuurbeleid

Hoofdstuk 5: Nieuwe speerpunten die daaruit volgen.

Hoofdstuk 6: Wat dit betekent:

Voor onze culturele partners, de cultuureducatie, onze infrastructuur, ons cultureel vastgoed en onze beeldende kunst.

Hoofdstuk 7: De rol van de gemeente en herijking van de culturele subsidies

Hoofdstuk 8: Financiën: overzicht Cultuurbudgetten 2016.

2. Cultuur en cultuurbeleid

2.1 Definitie cultuur

Er zijn veel definities van cultuur die even zovele visies op het begrip weergeven. Een werkbare zienswijze komt vanuit de oorspronkelijke betekenis van het woord cultuur: verbouwen (cultiveren). Cultuur is alles wat de mens voortbrengt, verbouwt, onderhoudt en vereert. Cultuur gaat in die zin om maken, scheppen, creëren. Cultuur is er niet vanzelf, maar wordt gemaakt door mensen. Door te scheppen geven mensen betekenis aan de wereld om hen heen. Of dat nou in de vorm van muziek maken is, het maken of bekijken van een schilderij of een toneelstuk of door te reflecteren op cultuurhistorisch erfgoed. Cultuur is dan ook een weerspiegeling van de tijd. Kunst is een product van cultuur. Kunst (of Beeldende Kunst) is niet de gehele cultuur, maar maakt er een onderdeel van uit als uitingsvorm. Daarom spreken we ook liever over Cultuurbeleid en niet over Kunst & Cultuur beleid, want dat is dubbelop.

2.2 Cultuurbeleid

Het gemeentelijk cultuurbeleid is autonoom maar staat niet op zichzelf. Het vormt een onderdeel van de keten met het rijksbeleid dat zich richt op de landelijke basisinfrastructuur en het provinciaal beleid. Het gemeentelijk cultuurbeleid is gericht op de lokale infrastructuur en de intrinsieke waarde van cultuur of cultuurbeoefening voor de inwoners van Noordoostpolder. In het coalitieakkoord is de basis voor het lokale cultuurbeleid neergelegd:

In het coalitieakkoord 2014-2018; "De kracht van Noordoostpolder" staat opgenomen: "Cultuur is belangrijk voor Noordoostpolder en verdient een toekomst. De toegankelijkheid van cultuur voor iedereen is een belangrijke randvoorwaarde."

Onder ons gemeentelijke Cultuurbeleid vallen niet alleen de meest voor de hand liggende culturele activiteiten zoals die onder de definitie staan genoemd. Ook het bibliotheekwerk en ons beleid ten aanzien van de lokale omroep en de musea vallen er onder.

2.3 Waarom is cultuur belangrijk?

- Een samenhangend gemeentelijk cultureel aanbod draagt bij aan een vergroting van cultuurdeelname.
- Kunstzinnige en creatieve talenten worden erdoor gestimuleerd en ontwikkeld.
- Een breed scala aan cultuuractiviteiten maakt de gemeente aantrekkelijk als woon- en vestigingsplaats.
- Er is steeds meer vraag naar creatief geschoold personeel. Niet alleen in de creatieve sector (reclame, architectuur, vormgeving) maar ook voor innovatie in industrie en dienstverlening.
- Cultuur heeft een sociaal-maatschappelijke waarde. Het versterkt de lokale samenhang en brengt mensen samen in hun hobby, hun beleving.
- Het deelnemen aan kunstzinnige activiteiten vormt een meerwaarde en stimulans om je cultureel verder te ontplooiën en hier letterlijk een podium voor te vinden.
- Doordat mensen met elkaar kunstzinnig bezig zijn, ontmoeten en ontdekken ze elkaar.
- Een enkeling zal zich via kunst en cultuur expliciet willen uiten. Door middel van kunsteducatie zullen ieders talenten worden gestimuleerd en verder ontwikkeld.
- Culturele uitingen kunnen je verbazen, inzicht geven, je gevoel verrijken. Cultuur verrijkt je als mens, als individu én als deelnemer van een groter sociaal verband.

2.4 Veranderende wensen

Steeds meer willen mensen een goede vrijetijdsbesteding hebben en binnen de culturele vrijetijdsbesteding willen mensen niet alleen vermaakt worden door anderen, maar willen zij in toenemende mate juist zelf mee kunnen doen en iets moois (mee)maken. En er moet ook nog eens voldoende keuze zijn! Liefst op het moment dat men daar NU zin in heeft!

De gemeente kan daar niet alleen verantwoordelijk voor zijn. Wel kan de gemeente haar prioriteiten formuleren en het gemeenschapsgeld dat beschikbaar is voor cultuur zo inzetten dat er een optimaal maatschappelijke profijt uit te halen is. Daar gaat deze nota over. Voor welke prioriteiten kiezen wij?

3. De Evaluatie

3.1 Evaluatie ontwikkelingen (2010-2014)

Op 6 mei 2015 heeft het college de "Evaluatie Cultuurbeleid gemeente Noordoostpolder" vastgesteld en ter informatie aangeboden aan de gemeenteraad. Deze is later aangeboden aan het cultureel middenveld tijdens een interactieve avond die heeft plaatsgevonden op 26 november 2015. Hiervan is een verslag gemaakt. De meeste aanwezigen konden zich goed vinden in de Evaluatienota.

De afgelopen jaren hebben op cultureel gebied een aantal belangrijke ontwikkelingen plaats gevonden:

- *Culturele Zaken is geprivatiseerd en het Cultuurbedrijf is er gekomen. Daarin is Theater 't Voorhuys ook opgenomen.*
- *De bibliotheek heeft het winkelconcept ingevoerd en heeft een samenwoningspartner gevonden. Daarmee heeft het de bezuinigingen kunnen opvangen.*
- *De Klos ontvangt structurele subsidie en wordt beschouwd als culturele instelling annex poppodium.*
- *Cultuurparticipatie van de jeugd via OJC De Klos, project NOP-Art en de Regeling Combinatiefuncties heeft een impuls gebracht.*
- *De steunfunctie Onderwijs wordt niet langer door de provincie gesubsidieerd, maar door de gemeente.*
- *Er wordt nog maar één lokale omroep gesubsidieerd, Luister 527.*
- *De gemeente is verantwoordelijk geworden voor het onderhoud en beheer van kunst in de openbare ruimte, net zoals de uitvoering van de exposities in het gemeentehuis.*
- *Er is Erfgoedbeleid en Monumentenbeleid opgesteld.*
- *Het instellen van het nieuwe subsidiebudget 'Culturele Visitekaartjes' heeft geleid tot verbreding van het aanbod, kwaliteitsverbetering en meer innovatie.*
- *Vanuit het project Integrale Gebiedsontwikkeling Schokland is specifiek een traject ingezet om te onderzoeken of een gezamenlijk centrum op één locatie met meerdere partners, ter ontsluiting van het Werelderfgoed Schokland en Nagele, tot de mogelijkheden behoort.*
- *De expertise bij Museum Schokland is beperkt tot een klein aantal medewerkers.*
- *Museum Schokland heeft jarenlang moeten wachten op besluitvorming over de toekomst en kon daardoor geen grote wijzigingen doorvoeren. Toch is het bezoekersaantal stabiel gebleven.*
- *De vaste exposities van Museum Nagele en Museum Schokland zijn aan vernieuwing toe.*
- *De organisatorische slagkracht van Museum Nagele is nog niet versterkt. De Stichting kan het gebouw niet zelfstandig duurzaam onderhouden en zou daarvoor investeringssubsidies nodig hebben.*
- *Hoewel het zich nog niet vertaalt in teruglopende bezoekersaantallen hebben zowel Museum Nagele als Museum Schokland een presentatie die aan vernieuwing toe is en deze staat in weinig aansprekende gebouwen. Naarmate dat langer gaat voortduren, zal de aansluiting met de markt gemist gaan worden.*
- *Er zijn ontwikkelingsgerichte investeringen nodig om de musea toekomstbestendig te maken. Hiervoor is samenwerking noodzakelijk met elkaar en andere partners. Er is draagvlak om tot die samenwerking te komen.*
- *Gesprekken met potentiële partners voor samenwerking hebben tot nu toe opgeleverd dat Museum Schokland, Museum Nagele en Stichting Het Flevo-landschap willen nadenken over samenwerking op één locatie.*

- *Onderzoek heeft aangetoond dat een nieuw erfgoedcentrum economisch rendabel zou kunnen zijn en werkgelegenheid biedt.*
- *De gemeente zal een regisserende rol moeten vervullen bij gewenste ontwikkelingen rondom de musea.*
- *De taakstellende bezuinigingen op cultuur zijn gehaald.*

In de voorgaande periode is het cultuurbudget structureel afgenomen met € 681.500 op een totaal van circa € 4,8 miljoen begin 2010. De volgende bezuinigingen zijn doorgevoerd:

Structurele bezuinigingen

CuZa / Cultuurbedrijf (drie fasen: € 100.000, € 150.000, € 133.500)	€ 383.500
Theater/Cultuurbedrijf	€ 50.000
Flemer Bibliotheek (twee fasen € 180.000 + € 66.500)	€ 246.500
Bezuiniging herijking Subsidies (Subsidiebudget Amateurkunst)	€ 1.500
Totaal	€ 681.500

Hierbij moet worden opgemerkt dat er aan de inkomsten kant voor de gemeente een bedrag van € 30.000 minder beschikbaar is, door een uitname uit het gemeentefonds, vanwege de invoering van de digitale bibliotheek. Deze is niet als extra taakstelling opgelegd, dus per saldo is er € 30.000 minder bezuinigd.

Eenmalige bezuiniging: Budget aankoop buitenkunst begrensd: **ca. € 350.000**

3.2 Conclusies evaluatie

Veel van de door ons voorgenomen doelstellingen zijn gehaald en op een aantal onderdelen zijn andere besluiten genomen. Het cultuurbeleid is uitgevoerd zoals we het bedoeld hadden. De pijlers waren:

- het zoveel mogelijk op het huidige niveau in stand houden van de drie grote professionele culturele instellingen;
- het blijven stimuleren van de amateurkunsten;
- het ondersteunen van cultuur- en erfgoededucatie;
- het borgen van het behoud van het cultureel erfgoed en het vertellen van 'het verhaal van de polder';
- het ondersteunen van initiatieven die een 'cultureel visitekaartje' afgeven.

De drie grote professionele culturele instellingen zijn in stand gehouden, maar met een lager budget.

Ten aanzien van het in samenhang en zonder dubbelingen vertellen van 'het verhaal van de polder': met dit proces zijn we nog niet klaar. Er zijn er ingrepen nodig om de musea toekomstbestendig te maken. Hiervoor is samenwerking noodzakelijk tussen musea en andere partners. Zie hoofdstuk 6.2. van deze nota.

Voor de overige drie pijlers uit 'Vijftig meter boven NOP' is de conclusie dat we deze in de nieuwe beleidsperiode als beleidsuitgangspunt blijven hanteren, Het gaat om:

- het blijven stimuleren van de amateurkunsten;
- het ondersteunen van cultuur- en erfgoededucatie;
- het ondersteunen van initiatieven die een 'cultureel visitekaartje' afgeven.

4. Nieuwe visie

'**De kracht van Noordoostpolder**' is het motto van ons coalitieakkoord. Het spreekt over een Vitale Samenleving: "*Noordoostpolder is een bijzonder gebied. Emmeloord en de 10 dorpen zijn in de jaren vijftig gebouwd en door de inwoners (h)echte gemeenschappen geworden. Inmiddels heeft de polder een rijk verenigingsleven en iedere plaats zijn eigen sfeer en karakteristieken. Dat is iets om trots op te zijn en te koesteren.*"

Het is aan de pioniersmentaliteit van onze inwoners te danken dat er op het culturele vlak een breed en kleurrijk palet is aan verenigingen en mensen die culturele initiatieven ontplooiën en realiseren. Dat is de kracht van Noordoostpolder. Men kán ook veel op eigen kracht. De gemeente doet een beroep op die eigen kracht, maar vindt het ook haar taak om, daar waar het nodig is, het culturele klimaat een duwtje in de rug te geven.

De gemeente vindt dat:

- een breed cultuuraanbod de gemeente aantrekkelijk maakt als woon- en vestigingsplaats;
- cultuur een sociaal-maatschappelijke waarde heeft en de sociale samenhang versterkt;
- cultuur je als mens, als individu én als deelnemer aan de maatschappij verrijken kan;
- cultuur de eigen kracht van mensen stimuleert en aanzet tot het realiseren van initiatieven;
- we (dus) cultuurparticipatie zoveel mogelijk willen bevorderen.

Hierbij geldt dat:

- de jeugd als belangrijkste doelgroep een streepje voor heeft. Zij leggen de basis voor ons toekomstige culturele leven;
- het niet alleen bij kennismaken met cultuur kan blijven. Voor hen die er iets mee willen, is er ook voldoende variatie in aanbod;
- instellingen, verenigingen en andere initiatiefnemers zoveel mogelijk samenwerken en elkaar daardoor versterken;
- culturele activiteiten vooral daar plaats vinden waar het de sociale samenhang versterkt;
- we het gemeenschapsgeld dat beschikbaar is voor cultuur inzetten als dat bijdraagt aan onze doelstellingen én er voldoende eigen inzet en middelen tegenover staan;
- we het gemeenschapsgeld zoveel mogelijk inzetten voor een zo groot mogelijke groep.

5. Nieuwe speerpunten

5.1 Iedereen doet mee

Cultuur is voor iedereen. Speerpunt van het beleid is dat elke inwoner van de Noordoostpolder kennis kan nemen van verschillende disciplines van cultuur.

5.2 Beginnen bij de jeugd

De gemeente investeert in kennismaking met en deelname aan cultuur 'van onder af', dus via de jeugd en investeert daarmee in het culturele leven van de toekomst en in hun eigen persoonlijke ontwikkeling.

5.3 Vertellen van 'Het verhaal van de polder'

De gemeente wil culturele activiteiten ondersteunen die bijdragen aan de bewustwording van ons cultureel erfgoed. Het 'verhaal van de polder' betreft ons Werelderfgoed, de ontstaansgeschiedenis van de polder en als onderdeel de architectuur in Nagele. Dit 'verhaal' wordt zoveel mogelijk in samenhang en zonder dubbelingen verteld. Hiervoor is samenwerking en afstemming voorwaarde. Wij zien dit in de vorm van een multifunctioneel Werelderfgoedcentrum. Dit dient als fysiek startpunt in de Noordoostpolder, van waaruit het verhaal van de polder verder kan worden beleefd en verteld.

5.4 Samenwerking en samenhang

Instellingen en initiatiefnemers werken zoveel mogelijk samen en brengen samenhang aan door multidisciplinair te werken. Onze cultuurmiddelen kunnen maar één keer uitgegeven worden, dus daar waar een bundeling van krachten ontstaat en samenwerking binnen één accommodatie mogelijk is, heeft dat de voorkeur. We gaan op zoek naar zoveel mogelijk synergiemogelijkheden.

5.5 Een bloeiend cultureel verenigingsleven

We investeren in de Kracht van Noordoostpolder en in ons culturele klimaat. Ons actieve lokale verenigingsleven draagt bij aan het bevorderen van de eigen kracht en de sociale samenhang. Een bloeiend cultureel verenigingsleven bevordert de leefbaarheid, de sociale samenhang en de aantrekkelijkheid van de Noordoostpolder.

5.6 Nieuwe beleving van cultuur als visitekaartje voor de polder

Vernieuwende en bijzondere culturele initiatieven door (semi)professionals van binnen en buiten de polder geven een impuls aan het culturele leven in de Noordoostpolder, haar inwoners en bezoekers van buiten de gemeente. Er gaat een zeker visitekaartje van uit. Het is goed voor het imago van de Noordoostpolder.

5.7 De culturele infrastructuur beweegt mee

Met onze partners gaan we aan de slag. We verbinden voorwaarden aan subsidies waarop we scherp sturen, maar de uitvoering laten we aan de deskundigen over. We nemen daarbij een meer gepaste afstand. Bij aanvragen voor incidentele subsidies vragen we wat terug van de aanvragers.

5.8 We onderhouden en tonen onze Beeldende kunst

Onze waardevolle collectie monumentale kunst (kunst in de openbare ruimte) en de gemeentelijke kerncollectie zijn zorgvuldig opgebouwd en weerspiegelen verschillende tijdsstromingen. We zorgen ervoor dat ons kunstbezit goed wordt onderhouden. Dat kunnen we alleen doordat we voorlopig geen nieuwe kunstwerken aanschaffen.

6. Wat betekent dit?

6.1 Aandacht voor onze structurele culturele partners

6.1.1 FlevoMeer Bibliotheek

De moderne bibliotheek dient veel meer doelen dan het 'schuiven van boeken'. De kerntaak verschuift van collectioneren naar informeren. Bibliotheekwerk draagt bij aan het bevorderen van de leesvaardigheid en daardoor aan het verhogen van het opleidingsniveau van inwoners. Het draagt bij aan het voorkomen en tegengaan van laaggeletterdheid, bevordert digitale vaardigheden en steeds meer is de basisbibliotheek een plek voor ontmoeting en debat. De FlevoMeer Bibliotheek werkt nauw samen met andere partners en ontwikkelt zich steeds meer tot een netwerkorganisatie. De FlevoMeer Bibliotheek werkt ook samen met het onderwijs en draagt bij aan de schoolbibliotheken en biedt het onderwijs hierin inhoudelijke ondersteuning. De bibliotheek draagt dus bij aan verschillende gemeentelijke doelstellingen.

Voor de centrale vestiging van de FlevoMeer Bibliotheek (FMB) in Emmeloord en de taken die de FMB uitoefent waaronder het inhoudelijk en collectioneel faciliteren van de schoolbibliotheken, geldt dat we in principe een vaste subsidie-relatie blijven onderhouden op het niveau van 2016 (op indexeringen na). Onze bibliotheek zien we als een centrumvoorziening. De FMB heeft in de afgelopen jaren de verschillende bezuinigingen aangegrepen om te bewijzen dat zij als cultureel en maatschappelijke ondernemer innoveert en een ander, toekomstgericht, gezicht laat zien. Dat gezicht sluit aan bij de nieuwe bibliotheekwet: de Wsob.

6.1.2 Cultuurbedrijf

De belangrijkste culturele opdrachten die bij het Cultuurbedrijf zijn belegd (Theater, Centrum voor Kunsteducatie, Steunpunt Onderwijs) blijven we als centrumvoorziening voor onze gemeente subsidiëren via een budgetsubsidie. Deze budgetsubsidie zal in principe (op indexeringen na) niet hoger worden. Het Cultuurbedrijf heeft de tijd nodig om zich als culturele partner te bewijzen en daarvoor is het wenselijk het subsidieniveau niet te verlagen, tenzij wijzigingen in de opdrachten daartoe aanleiding geven.

We hebben een meerjarige opdracht neergelegd bij het Cultuurbedrijf. Het Cultuurbedrijf moet, om haar opdrachten goed te kunnen uitvoeren, organisatorisch blijven door ontwikkelen. Dat is nodig om de exploitatie gezond te houden en om optimaal te kunnen voldoen aan de nieuwe taak als cultureel ondernemer en culturele netwerkpartner.

We willen bij de opdracht aan het Cultuurbedrijf de volgende speerpunten voor ogen houden:

- Herstel bezoekersaantallen theater en herstel commerciële verhuringen zakelijke markt;
- Groei van particuliere en zakelijke abonnementen Kunstuitleen;
- Een sluitende begroting;
- Organisatie professioneel, resultaatgericht en toekomstbestendig inrichten;
- Verder versterken van de marketing;
- Versterken netwerkfunctie met amateurverenigingen, culturele ondernemers en anderen;
- Handhaven gereduceerde tarieven voor amateurkunstverenigingen en het creëren van een 'midden'-tarief voor Artistique en andere commerciële aanbieders;
- Inzetten van een vrijwilligersorganisatie;

- Prioriteit aan Cultuureducatie op PO en VO, meer aandacht aan doorgaande leerlijn: culturaanbod naschools in en om de scholen;
- Vrijetijdsaanbod (Cursorisch) eerste vier jaar gesubsidieerd: daarna minimaal kostendekkende tarieven;
- Extra aandacht voor doelgroep senioren (hoger bestedingspatroon, toenemend aantal senioren, nog te weinig aanbod voor deze doelgroep);
- Tussentijds vernieuwen en aanbrengen van meer focus in de presentatie van het verhaal Werelderfgoed Schokland, waarbij de samenwerking moet worden gezocht met de gebiedspartners;
- Natuurpodium Schokland beter benutten en intensiever programmeren.

Dit betekent dat het Cultuurbedrijf een veranderagenda zal moeten doorvoeren. Aan het Cultuurbedrijf gaan we vragen deze wensen te vertalen in het nieuwe Bedrijfsplan. Na aanbidding van het Bedrijfsplan zullen we via een apart besluit de huidige afspraken uit de Subsidieuitvoeringsovereenkomst aanpassen.

Naar verwachting zal de gevraagde output en de Subsidie uitvoeringsovereenkomst met het Cultuurbedrijf als gevolg hiervan wijzigen. Op onderdelen kunnen de ambities omhoog, op enkele onderdelen is wellicht bijstelling naar beneden nodig. De balans tussen de hoogte van de budgetsubsidie en de tegenprestaties die we daaraan koppelen dient in verhouding te blijven.

6.1.3 Vastgoed Cultuurbedrijf

De afgeschreven huisvesting van het Theater, Muzisch Centrum en Museum Schokland vormt een belangrijke uitdaging voor de toekomst. Over de mogelijke ontwikkelingen rond het vastgoed op Schokland gaat paragraaf 6.2.3.

Voor de centrumfuncties in Emmeloord (Theater, Kunsteducatie en Steunpunt Onderwijs) hebben we altijd geloofd in synergievoordelen als het Cultuurbedrijf vanuit één gebouw kan opereren. Toekomstbestendige herinvesteringen zijn essentieel voor het bereiken van synergie en het genereren en vasthouden van inkomsten. Die doelstelling blijven we voor ogen houden. Nu het Cultuurbedrijf gebruik maakt van meerdere gebouwen, wordt een deel van de taakstellende bezuinigingen niet gehaald en heeft het Cultuurbedrijf te maken met dislocatiekosten.

In afwachting van definitieve besluitvorming over (ver)nieuwbouw (of andere scenario's) is het wenselijk tussentijds te investeren in het theatergebouw en in het Museum Schokland. Dat is nodig om bovengenoemde veranderagenda mogelijk te maken. Maar het is ook hard nodig omdat langer wachten met ingrepen in de gebouwen niet verantwoord is. De gebouwen hebben onderhoud nodig en (beperkte) functionele aanpassingen.

Deze tussentijdse investeringen kunnen mogelijk gemaakt worden door bestaande middelen uit onze post huisvesting Cultuurbedrijf aan te wenden. Dit budget dat de raad beschikbaar heeft gesteld voor het huisvestingsvraagstuk (beleidsplanning 2014-2017) zou kunnen worden ingezet voor de dekking van de investeringslasten. Nader onderzoek en besluitvorming zijn hiervoor noodzakelijk.

De gemeente zal voorafgaand aan deze besluitvorming onderzoeken of de tussentijdse investeringen door het Cultuurbedrijf financieel haalbaar zijn en op welke manier de gemeente hierin financieel kan bijdragen.

Voorafgaand daaraan verbinden we hieraan wel de volgende voorwaarden:

- De investeringen moeten leiden tot hogere inkomsten en/of verlaging van de kosten voor het Cultuurbedrijf aannemelijk maken;
- Het Cultuurbedrijf verwerft zelf een deel van de benodigde investeringsom: (derde geldstroom);

- De risico's zijn grondig in kaart gebracht.

We stellen op basis van het genoemde onderzoek nog een apart procesvoorstel voor met betrekking tot de centrumfuncties in Emmeloord. Om helderheid te krijgen over de duur van de overbruggingsperiode koersen we aan op definitieve besluitvorming in 2019 en een oplevering in 2021. Dat betekent dat u als raad de effecten van de tussentijdse investeringen hebt kunnen beoordelen voordat u besluit over lange termijn investeringen in de huisvesting van de centrumfuncties van het Cultuurbedrijf.

6.1.4 Luister 527

Onze lokale omroep, Luister 527, (Stichting Lokale Omroep Noordoostpolder), is zichzelf aan het vernieuwen, is verhuisd naar een nieuwe studio en heeft plannen voor de toekomst die aansluiten op de Mediawet, maar ook op het convenant dat OLON en VNG hebben gesloten. Met de lokale omroep gaan we een convenant opstellen waarbij we voor vier jaar een hogere structurele subsidie verlenen en meer tegenprestaties verwachten.

Hiervoor is in de primitieve programmabegroting 2016-2019 een (tijdelijke) verhoging van het budget meegenomen (van € 19.976 naar € 32.500).

Aanpassing van het beleid is nodig om in de toekomst te blijven voldoen aan de vereisten betreffende de bekostiging en aan Mediawet 2008 en het Vernieuwingsconvenant VNG-OLON. We gaan dit zorgvuldig evalueren en op basis daarvan voor de periode na 2019 opnieuw een besluit nemen.

We nemen in dit cultuurbeleid de door het college in 2015 vastgestelde uitgangspunten voor het Mediabeleid (zie Bijlage 3) nu als beleidskaders integraal over.

De lokale omroep wil investeren en haar eigen inkomsten verhogen via reclame-inkomsten. De gemeente staat in beginsel positief tegenover een eenmalige investering, maar zal deze pas definitief beoordelen na gesprekken met de aanvrager over concrete inzet en voorwaarden. Dit staat gepland voor 2016.

6.1.5 De Klos

Gedurende de afgelopen beleidsperiode is besloten om Open Jongerencentrum De Klos een structurele activiteitensubsidie te verlenen in plaats van een waarderingssubsidie. Dit is gedaan vanuit de gedachte dat we OJC De Klos beschouwen als een culturele instelling annex poppodium. We verbinden voorwaarden aan de subsidie, namelijk dat er sprake zal zijn van doelgroep verbreding en het verhogen van de bezettingsgraad. De Klos is een ontmoetings- en leerplaats voor jongeren die geïnteresseerd of praktiserend zijn in (lokale) popmuziek en in licht- en geluidstechniek. We blijven gedurende deze beleidsperiode OJC De Klos subsidiëren op het niveau van 2016.

6.2 Onze jeugd bereiken we via cultuureducatie op scholen

Omdat ons speerpunt is dat we willen beginnen bij de jeugd, geeft de gemeente dit aan bij alle opdrachten aan het Cultuurbedrijf. De hoogste prioriteit ligt bij het in stand houden van de steunfunctie Onderwijs die het aanbod cultuureducatie verzorgt en op scholen de inbedding van cultuureducatie bevordert.

De cultuurcoaches geven hier –via de Regeling Brede Impuls Combinatiefuncties- nog eens een extra impuls aan. Zij geven roulerend, op basisscholen, muzikale vorming en andere culturele lessen (beeldend) en zorgen ervoor dat culturele vorming door de scholen wordt

ingebed in het curriculum. Dat gebeurt op een wijze waardoor een school er later zelfstandig mee door kan gaan.

6.3 Vertellen van 'Het verhaal van de polder'

6.3.1 'Het vertellen van het verhaal' is leidend

Wij willen prioriteit geven aan het faciliteren van activiteiten die bijdragen tot het vertellen van 'het verhaal van de polder' (historie Schokland, realisatie polder, pionieren, architectuur) We willen dat bereiken door optimaal samen te werken en dubbelingen te voorkomen. Zeker als het gaat om Schokland, helpt het daarbij als we aansluiten bij de doelstellingen van de ondernemers op Schokland die al gezamenlijke uitgangspunten hebben benoemd in het VER-traject:

- ✓ Wens tot centraal vertrekpunt vanuit ondernemers
- ✓ Wens tot samenwerking op gebied recreatie
- ✓ Wens tot centrale kassa

Er zijn verkennende gesprekken gevoerd met Flevolandschap, Cultuurbedrijf en Museum Nagele. Een duidelijke onderlinge verwijzing en infrastructurele verbinding tussen beide plekken is een belangrijke voorwaarde tot slagen.

6.3.2 Nieuwe blik op publieksbereik

Doel is het uitdragen en vertellen van het verhaal. Omdat we zo'n bijzonder gebied zijn, willen we dat verhaal op een zodanige manier vertellen dat het beleefbaar is en aanspreekt. Daarvoor hebben we niet per se een museum nodig. Dus:

- De gemeente ziet het behoud van de bestaande musea niet als voorwaarde;
- De gemeente werkt toe naar een centraal startpunt, van waar uit het verhaal in zijn geheel kan worden verteld;
- We gaan investeren in goed opgeleide gidsen;
- De taak tot collectioneren willen we niet meer zelf doen als gemeente, maar geven we uit handen;
- We investeren in de toegankelijkheid en het zien en beleven van het verhaal;
- We betrekken de ontwikkelingen in Nagele én op het Werelderfgoed, bij het zoeken naar een centraal vertrekpunt;
- Een deel van de middelen die de gemeente nu beschikbaar heeft voor Museum Schokland, willen we op termijn omzetten in culturele verbeeldingen en verhalende activiteiten die bijdragen tot het begrijpen van het verhaal van ons Werelderfgoed en de polder.

6.3.3 Vastgoed 'Het verhaal van de polder'

Om het verhaal goed te kunnen vertellen gaan we primair investeren in activiteiten. Gebouwen zijn volgend als middel.

We investeren alleen nog in het onderhoud van de huidige gebouwen van de musea voor de korte termijn. De opdracht 'Museum Schokland' in de huidige vorm exploiteren, die belegd is bij het Cultuurbedrijf, is tijdelijk. Uiteindelijk willen we een Werelderfgoedcentrum realiseren waarin door alle gebiedspartners expertise, kennis en menskracht kan worden ingezet.

Op Schokland wordt geïnvesteerd in samenspraak en samenwerking met de gebiedspartners op Schokland en in lijn met de doelstellingen uit de Visie Erfgoed en Ruimte. Er dient aansluiting te zijn bij "Schokland tijdloos mysterie", waardoor samenwerking en versterking optreedt. We hebben daarbij voor ogen een 'Werelderfgoedcentrum' te realiseren waarin verschillende partijen bijdragen aan de inhoudelijke programmering en een heldere presentatie aan het publiek van het verhaal van het Werelderfgoed, van de polder en haar parels.

De vaste presentatie krijgt meer focus en wijzigt. Nu wordt vooral verteld over 'Het Eiland op het droge'. We willen dat dit wijzigt en dat er het verhaal van het Werelderfgoed wordt verteld: het verhaal van 8.000 jaar bewoningsgeschiedenis. We zijn allemaal trots op ons Werelderfgoed. Daarover moet de bezoeker meer te weten komen, waarbij de bezoeker moet worden verleid terug te willen komen.

Het Werelderfgoedcentrum wordt de poort waarmee we toeristen naar de Noordoostpolder trekken en van waaruit men onze polder en ons Werelderfgoed kan ontdekken.

We willen eerst evalueren en verder praten met de musea. In overleg en afstemming met Museum Nagele, Cultuurbedrijf en Flevolandschap werken we een specifiek procesvoorstel uit dat we apart zullen voorleggen.

6.4 Een bloeiend cultureel verenigingsleven

We blijven de lokale amateurkunsten ondersteunen met incidentele subsidie. Ook voor verenigingen die voorheen een waarderingssubsidie kregen, die wegens bezuinigingen zijn afgebouwd, maken we budget vrij om hen in staat te stellen voor hun culturele activiteiten incidentele subsidie aan te vragen, mits daarvoor de financiële noodzaak aantoonbaar is. We hebben goede ervaringen met lokale initiatieven als Festival Oord, NOPPOP, Theateronderneming Prins te Paard en La Mascotte. Zij dragen in het bijzonder bij aan onze levendige culturele infrastructuur en hebben bewezen onder de inwoners van Noordoostpolder een groot draagvlak te hebben gecreëerd. We blijven de mogelijkheid bieden voor hen om een beroep te doen op incidentele subsidies, maar we geven ze geen structureel plekje in ons beleid. Dit om te voorkomen dat andere initiatieven niet gehonoreerd zouden kunnen worden omdat de budgetten beperkt zijn.

6.5 We handhaven het subsidiebudget 'Culturele Visitekaartjes'

Vernieuwende en bijzondere culturele initiatieven door (semi)professionals van binnen en buiten de polder geven een impuls aan het culturele leven in de Noordoostpolder, haar inwoners en bezoekers van buiten de gemeente. Er gaat een zeker visitekaartje van uit en bevordert de naamsbekendheid van cultureel Noordoostpolder.

6.6 We koesteren onze Beeldende Kunst

In juli 2012 heeft de gemeenteraad de Beleidsnotitie Beeldende Kunst in de Openbare Ruimte 2012-2016 'Beeldbepalend' vastgesteld. Wij stellen voor dit te verlengen. De kaders zijn:

1. De gemeente ziet haar beeldende kunst in de openbare ruimte als meest laagdrempelige kunstuiting om kennis mee te maken. Speerpunt van beleid is dat elke inwoner van Noordoostpolder kennis kan nemen van verschillende disciplines van kunst en cultuur.

2. Beeldende kunst is beeldbepalend. En spraakmakend. Iedereen heeft er zijn mening over. De gemeente wil deze meningsvorming, dit 'gesprek' over de waarde van kunst bevorderen. Het is het begin van kunstbeleving.
3. De gemeente wil door middel van haar monumentale kunstcollectie de culturele aantrekkelijkheid van Noordoostpolder bevorderen en uitdragen. Zij ziet haar openbaar kunstbezit als visitekaartje van de gemeente.
4. Aangezien beeldende kunst in de openbare ruimte de kwaliteit en beleving van de openbare ruimte bepaalt en als visitekaartje dient voor de gemeente, wil de gemeente dat haar openbaar kunstbezit artistiek verantwoord is, door artistieke kwaliteit voorop te stellen boven kwantiteit.
5. Ook voor herplaatsingen en vervanging van kunstwerken dient blijvend aandacht te zijn. Indien een kunstwerk uit de collectie wordt gehaald, wordt er in principe een ander kunstwerk voor in de plaats aangekocht. Dit vanuit het besef dat het historisch perspectief en het herkennen van verschillende tijdsbeelden maakt dat een collectie compleet is en dat inwoners onwillekeurig gevoel opdoen voor tijdsbeelden en daaraan verbonden kunststromingen.

De komende jaren zullen we geen nieuwe werken aankopen, maar wel zorg dragen voor een goed onderhoud van het bestaande kunstareaal. Ook onze binnen kunst zal goed worden beheerd, onder de juiste klimatologische omstandigheden. Om dat te kunnen doen gaan we geen nieuwe kunstwerken meer aankopen.

In 2016 zal het 7e Flevolands landschapskunstwerk PIER + HORIZON worden gerealiseerd in het Zwarte Water bij Kraggenburg, dat in het bezit komt van onze gemeente.

7. De rol van de gemeente

We zien dat de samenleving verandert. Dat geldt ook voor ons culturele leven. Daar past ook een andere opstelling van de gemeente bij. We nemen meer afstand en laten meer over aan het initiatief van onze inwoners.

7.1 Rol van de gemeente wijzigt

1. We verwachten tegenprestaties die we vastleggen in Subsidieuitvoerings-overeenkomsten.
2. We verwachten inhoudelijke en financiële verantwoording en tussentijdse rapportages.
3. We zien scherp toe en sturen op de gerealiseerde output en de financiële resultaten.
4. We bemoeien ons minder met de wijze van organiseren, de wijze van uitvoeren en met de eigen keuzes van culturele instellingen.
5. De gemeente neemt de rol in van toezichthouder en bewaker van subsidiebudgetten en stimuleert de instellingen steeds meer cultureel ondernemer te zijn: dat betekent ook → meer loslaten.
6. De gemeente straalt vertrouwen uit en stelt zich op als stimulator: de wijze waarop de huidige culturele infrastructuur nu opereert vraagt niet om betutteling en doorgeslagen bemoeienis.
7. De gemeente houdt de regie op haar cultuurdoelstellingen, maar houdt zich niet bezig met de uitvoering.
8. De gemeente streeft nog steeds naar samenhang en samenwerking, maar heeft dit in haar afspraken met de partijen voldoende vastgelegd en geeft die opdracht dus uit handen. De gemeente voert er geen actieve regie meer op, maar ziet toe en beoordeelt. Behalve in het proces richting Werelderfgoedcentrum en het proces richting centrale huisvesting voor het Cultuurbedrijf.
9. De gemeente streeft ernaar initiatieven uit de samenleving zoveel mogelijk te stimuleren, maar niet automatisch via de subsidiekraan: de gemeente kan als netwerkpartner bijdragen aan een passende vorm om activiteiten te organiseren, en ziet de professionele culturele instellingen in eerste instantie als dé partijen die hierin verbinden en faciliteren.
10. Binnen het cultuurbeleid wordt de gelegenheid geboden aan burgers om de gemeente 'uit te dagen'. Dat betekent dat er gekeken kan worden onder welke voorwaarden gemeentelijke taken en diensten op het gebied van Cultuurbeleid (deels) overgenomen kunnen worden. De inwoners kunnen dan (co)producent worden en beter inspelen op lokale behoeften, zoals het zelf creëren, maken en aanleggen van kunstwerken of verfraaiingen in de openbare ruimte. Als er overeenstemming is tussen gemeente en initiatiefnemer, kan hiervoor ook een incidentele subsidie worden aangevraagd.

7.2 Cultuursubsidies herijken

7.2.1 Gereduceerde tarieven

Amateurverenigingen zijn er bij gebaat tegen lage tarieven oefenruimten en faciliteiten voor optredens te kunnen huren. Als er marktconforme tarieven zouden moeten worden betaald, kan dat voor hen de nekslag betekenen als dat niet via subsidie kan worden gecompenseerd. De gemeente heeft geen budgetten beschikbaar om compensatie van huur te kunnen verlenen maar heeft er (vanuit beleidsperspectief 5.5.) belang bij dat er tegen een gereduceerd tarief van repetitieruimten of podia voor optredens gebruik kan worden gemaakt.

De gemeente heeft met het Cultuurbedrijf in de Subsidieuitvoeringsovereenkomst 2015-2018 globaal vastgelegd dat dergelijke voorzieningen voor amateurverenigingen er moeten zijn. De gemeente hecht er aan dat het gereduceerd tarief omwille van het bevorderen van de amateurkunst in stand kan blijven.

7.2.2 Van waarderingssubsidies naar incidentele activiteitensubsidies

De gemeente streeft ernaar een goede mix te vinden tussen het stimuleren van de lokale amateurkunst enerzijds en (semi)professionele kunstbeoefening anderzijds. Steeds meer lijkt de scheidslijn tussen amateurkunst en professionele kunsten af te nemen en dus zal hierin het onderscheid vervagen. Specifieker maken we een en ander door te spreken over het lokale (amateurkunst)verenigingsleven enerzijds en de gevestigde instellingen en professionele kunstbeoefenaars anderzijds. De gemeente wil passieve en actieve amateurkunstbeoefening zoveel mogelijk stimuleren door het lokale verenigingsleven te blijven ondersteunen als dat nodig is.

De gemeente wil muziekkorpsen, toneelverenigingen en koren via het cultuurbeleid blijven waarderen als daarvoor de financiële noodzaak aantoonbaar is. Zij dragen bij aan het culturele klimaat en een bloeiend verenigingsleven waarin mensen elkaar, via hun hobby, ontmoeten en zich aan elkaar verbinden. Hun activiteiten dragen bij aan de leefbaarheid van wijken en dorpen en het zelf organiserend vermogen van de inwoners van Noordoostpolder.

Hiervoor treft de gemeente de volgende maatregelen:

- Voorheen was er € 22.000 beschikbaar voor waarderingssubsidies amateurkunsten. Dit budget willen we weer opnemen in de begroting vanaf 2017, omdat het huidige subsidiejaar al loopt.
- Op deze wijze wordt uitvoering gegeven aan de motie 2015-05-16A (heroverwegen besluit waarderingssubsidies voor amateurkunst via de nieuwe Cultuurnota 2016-2020).
- Gebleken is dat het subsidiebudget Cultureel Visitekaartjes jaarlijk wordt benut voor € 19.500 (beschikbaar is € 22.000). Voorgesteld wordt het subsidieplafond vanaf 2017 te verlagen naar € 19.500
- De verdere voorwaarden en criteria om in aanmerking te komen voor subsidie zal het college apart verwerken in een beleidsregel Subsidies Cultuur.

Dat brengt de volgende budgettaire verschuivingen met zich mee:

Structureel budget vanaf 2017

Benodigd budget	€ 40.000,00
Beschikbaar budget	€ 30.500,00
Benodigde extra middelen	€ 9.500,00 (1)

Incidenteel budget vanaf 2017

Culturele visitekaartjes	€ 19.500,00
Dekking: reserve Beeldende kunst en Cultuurbeleid (BKC)	

(1) onder voorbehoud van goedkeuring door de raad

N.B.:

De raad heeft in november 2011 besloten het subsidiebudget 'Culturele Visitekaartjes' (V220) te halen uit de reserve BKC. Het betreft hier dus feitelijk geen structureel budget. Deze wijze van dekking was mogelijk omdat het benodigde budget vrijwel van de zelfde omvang was als de jaarlijkse rentetoevoeging.

Als de reserve BKC meer wordt aangesproken, is dat niet meer het geval en dienen we een ander besluit te nemen.

8. Financiën

De meeste budgetten liggen al vast. Voor een aanvullend budget ten behoeve van de stimulering van de amateurkunsten, waarbij ook ruimte is voor verenigingen die voorheen een waarderingssubsidie ontvingen, geldt dat deze maatregel pas in 2017 van kracht gaat. Het huidige subsidiejaar is al begonnen en de waarderingssubsidies worden in 2016 nog afgebouwd.

Het additioneel benodigde (structurele) budget ad € 9.500 wordt opgenomen in de primitieve programmabegroting 2017-2020. Hierover vindt dus nog besluitvorming plaats. Zonder het benodigde extra budget van € 9.500 zal het Subsidiebudget Amateurkunst vanaf 2017 lager zijn, zodat wellicht verdringing kan optreden.

8.1 Totaaloverzicht huidige cultuurbudgetten

Hieronder treft u een overzicht aan van het budget:

VOORGESTELDE OPZET MEERJARENBEGROTING CULTUUR							meerjarenbegroting			
Product	Productomschrijving	Doeleinde	2016	2017	2018	2019				
P584	Openbare bibliotheek	Bibliotheekwerk	1.009.580,00	999.580,00	999.580,00	999.580,00				
P653/654/656	Kunstzinnige Vorming, Museum, Theater	Cultuurbedrijf (inclusief compensatie huur)	1.984.347,00	1.984.347,00	1.984.347,00	1.984.347,00				
P563	Jeugbeleid	OJC De Klos	4.000,00	4.000,00	4.000,00	4.000,00				
P657	Lokale Omroep	Lokale Omroep (2016-2020)	32.500,00	32.500,00	32.500,00	32.500,00				
P594	Sportstimulering	Combinatiefunctie Cultuurcoaches (2015-2019)	28.600,00	28.600,00	28.600,00	28.600,00				
V028	Jeugdactiviteiten	Combinatiefunctie Cultuurcoaches (2015-2019)	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00				
P651	Beeldende Kunst	Diverse uitgaven inzake beeldende kunst	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00				
P653	Kunstzinnig Vorming	Subsidies Amateurkunst	20.500,00	40.000,00	40.000,00	40.000,00				
V220	Culturele Visitekaartjes	Culturele Visitekaartjes	22.000,00	19.500,00	19.500,00	19.500,00				
P658	Oudheidkunde	Oudheidkunde (Commissie v.d. Lijn)	1.220,00	1.220,00	1.220,00	1.220,00				
			3.118.747,00	3.125.747,00	3.125.747,00	3.125.747,00				
	Verschil t.o.v. 2016:		-	-7.000,00	-7.000,00	-7.000,00				
	lagere onttrekking uit de reserve Beeldende Kunst en Cultuurbeleid		-	-2.500,00	-2.500,00	-2.500,00				
	Extra opnemem in de primitieve begroting 2017-2020		-	-9.500,00	-9.500,00	-9.500,00				

